

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Lucrarea de prima ordine a școlilor noastre confessionale.

De câțiva ani încôce se răspândesc și se întăresc tot mai mult în apusul Europei direcțiunea, carea cere cu înțepire, și lucrăză din toate puterile, ca să redea bisericii influința, ce-i compete în educațiune. Faptul acesta este pentru noi cu o dovadă mai mult, că terenul, pre carele ne găsim noi, când lucrăm pentru susținerea și întărirea școlilor noastre confessionale, este unicul teren nimerit pentru a da o bună educațiune poporului nostru. Ceea-ce se lucrăză astăzi în apusul Europei, pentru a-se da bisericii influința, ce-i compete în educațiune, nu este un capriț al întâmplării; ci este o lucrare bine premeditată, făcută în urma unei trebuințe adânc simțite pentru viața și desvoltarea poporilor. S'a făcut adecă observarea, că de un timp încôce se înmulțesc crimele în măsură înspăimântătoare, se destramă tot mai mult legătura de disciplină între omeni, și că preste tot chiar la poporele din apusul Europei se simte deja un felu de decadință în privința moravurilor. Aceste regretabile împregiurări și consecințele lor, cari toate au avut de rezultat nemulțămirea generală a lumii de astăzi, — au făcut pre omenii îngrijiți de sôrtea și viitorul poporilor, ca să-le studieze cauza. Și cauza pentru toate necazurile și pentru nemulțămirea lumii de astăzi provine din greșeli și din direcțiuni greșite în educațiune. S'a observat adecă, că școlele fără confessiune pun tot pondul aprôpe numai de a da elevilor desterități și cunoșcințe, și nu pot contribui la cultivarea și formarea inimii, și astfelu creșcerea este în mare măsură unilaterală; ér această unilateralitate isbucnesce apoi în viață în diferite greșeli și vicii sociale, cari apoi produc mulțime de stări regretabile, și preste tot nemulțămirea generală de astăzi.

Spre a poté delătura această nemulțămire și cauzele ei, — pre basa celor esperiate, — omeni de

mare valôre din apusul Europei au ajuns la convingerea, că o schimbare spre mai bino se poté realiza numai dându se religiunii și bisericii importanța, ce-i compete în educațiune. Și nici că s'ar poté altcum, după-ce este fapt, că toate cunoșcințele, cari ni-le câștigăm noi prin școlă și prin viață, sunt puteri de lucru, cari, aplicate și conduse bine, aduc omului, care le posedă, și prin trênsul și societății, însemnate folose, ér aplicate și conduse rău, devin pentru societate venin otrăvitor. Mijlocul și respective forța singură capace a conduce în bună direcțiune puterile de lucru, este inima religioasă, caracterul religios; ér această inimă religioasă și respective caracterul religios nu se poté deștepta și imprima în om fără o creșcere în adevăr religioasă.

O școlă deci poté da o bună creșcere generațiunilor viitoare, dacă ține cont în deplină măsură de amândouă aceste trebuințe, și anume: a) dacă deșteptă și alimentează inima prin religiune, și formeză în elev caracterul religios, și b) dacă alătorea cu această dă totdeodată elevilor și desterități și cunoșcințele trebuincioșe.

Desvoltarea minții trebuie să mērgă paralel cu formarea inimii.

Din bētrâni, așa ne-am deprins noi a procede în școlele noastre. Cu începere dela înființarea vechii noastre preparandii și până astăzi pre studiul religiunii și pre cântările bisericesci, ca mijloc de a deștepta și alimenta religiositatea în popor, — s'a pus totdeauna un deosebit pond. Și cu bucurie constatăm, că școlele noastre din an în an în ambe direcțiunile indigitate mai sus, și anume: atât în ceea ce privesce cultura minții, cât și în ceea ce privesce cultura inimii au făcut progres.

Faptul acesta neapărat ne inspiră curagiu și încredere, că în viitoriu vom poté să facem tot mai mult. Și faptice avem multă trebuință de acest mai mult, atât din motivul, că s'au înmulțit trebuințele de viață ale poporului, — ér aceste trebuințe înmulțite reclamăză mai multă inteligență și pricepere,

— cât și din motivul, că școlile noastre sunt chiămate a produce mai mult, decât alte școle, cari încep acum a se înmulți și în comunele locuite de credincioșii noștri. În fața faptului acestuia este natural, ca bine să ne dăm seamă de fie-care pas, pre carele îl facem, — și ținta principală, lucrarea de prima ordine în școlă să ne fie, ca să deșteptăm și alimentăm tot în mai mare măsură simțul religios în elevi, — pentru-că de-odată cu religiozitatea dezvoltăm în elevi și simțul și plăcerea de a-și înmulți cunoștințele; și astfel prin întărirea simțului religios învățătorul își înlesnește totde-odată și lucrarea sa, de a da cât mai multe cunoștințe elevilor. Este știut adecă, că pentru a poté preda elevilor cât mai multe cunoștințe, — este de lipsă, ca acestia să întrunescă două condițiuni, și anume: a) simțul și plăcerea de a învăța și a ști, și b) simțul de disciplină.

Ambe aceste două condițiuni le putem deștepta și dezvolta în elevi cu succes numai prin religiozitate. Omul religios este de regulă diligent, și în același timp este om cu un însemnat simț de disciplină.

Aceste două condițiuni apoi nu ne sânt de lipsă numai pentru-ca să putem realiza mai mult progres în școlă; din contră în măsură mult mai mare, decât acesta, avem trebuință de ele în viață. Astăzi luptă poporul nostru cu o mulțime de direcțiuni și curente greșite; și prin acesta este dinnic spus la o mulțime de ispite, cari îl momesc și ademenesc a se înstrăina de legea și biserica strămoșescă. Și în lumea spirituală, în lumea morală cu morburile sociale se întâmplă aproape același proces, ca și cu morburile fizice. Acestea din urmă atacă de regulă mai cu seamă organismele slăbite, cari n'au destulă putere de rezistență. Tocmai așa atacă și seduc și morburile și păcatele sociale pe omenii, cari nu sânt destul de tari în credință.

Având în vedere faptul acesta, este natural, că toți deopotrivă ne vom da silința, ca să împlinim cât mai cu succes și cât mai conștient lucrarea de prima ordine, ce cade în sarcina școlilor noastre, și anume: îngrijirea pentru o creștere religioasă cât mai succésă a elevilor.

Misteriologia.

Partea internă a sacramentului euharistiei.

(Continuare.)

II. Prezența reală a lui Christos în euharistie se află prin transsubstanțialitate, adecă prin prefacerea substanței pâinei și a vinului în substanța corpului și sângelui lui Christos.

Astfel ne învață biserica ortodoxă, după-cum se vede din Mărt. ort. (p. I. răsp. la întreb. 56 p. 4).

Luteranii susțin, că învățătura despre transsubstanțialitate s'a ivit abia în veacul al IX-lea și s'a pronunțat de Paschasiu Radbert († 865), ear în sinodul al 4-lea Lateran (1215) s'a ridicat la valoare de dogmă.

Însă aserțiunea Luteranilor nu e întemeiată, pentru-că învățătura transsubstanțialității a existat dintru început în biserică, și Paschasiu Radbert i-a dat numai o esplicare mai detaliată și mai precisă. Din sf. Scriptură, Tradiție și din liturgiile vechi se vede temeinicia învățăturii ortodoxe.

Locurile, cari au fost aduse spre a dovedi prezența reală a lui Christos în euharistie, dovedesc și învățătura transsubstanțialității. Mântuitorul ȳice: „Pânea, pe care eu o voiu da, corpul meu este“. „Acesta este corpul meu, acesta este sângele meu“. Pânea și vinul se pot numi corpul și sângele lui Christos numai, dacă în locul substanței pâinii și a vinului a intrat substanța corpului și a sângelui, adecă numai prin transsubstanțialitate.

Adevărul credinței bisericii în transsubstanțialitate îl demustră și toate liturgiile vechi, în cari se rogă Dȳeu, ca să schimbe, să striformeze, să prefacă prin Duhul sf. pânea și vinul în corpul și sângele lui Christos. Ear sf. Părinții ȳic încă, că în euharistie pânea și vinul se prefac, se transformă, se transsubstanțiază în corpul și sângele lui Christos. Așa ȳice Grigorie dela Nissa: „... pânea sântită prin cuvântul dzeesc se prefac (*μεταποιεῖται*) în corpul lui Dȳeu Cuvântul“. Ambrosie ȳice: „De câteori primim misteriiile, cari se transformă (*transfigurantur*) în corpul și sângele Domnului...“.

Consecințele dogmatice, cari rezultă din ființa sacramentului euharistiei.

Deși se sfarmă și se împarte euharistia, Christos rămâne totuși întreg în fie-care pȳrticică a euharistiei, pentru-că Christos este unul și același întreg, nedespȳrțit și nedespȳrțibil.

Cu toate că euharistia se sȳvirșese în unul și același timp în mai multe locuri, totuși corpul lui Christos este totdeauna și pretutindenea unul și același.

Dacă pânea și vinul se prefac în adevăratul corp și adevăratul sânge al Mântuitorului, atunci din momentul prefacerii, el este în totdeauna present în acest misteriu, nu numai în timpul împȳrțȳirii — după-cum ȳic reformații — pentru-că pânea și vinul prefăcute odată în corpul și sângele Mântuitorului nu-și mai pot schimba natura lor și pentru-că această prefacere se întâmplă la sȳvirșirea sacramentului prin invocarea Duhului sânt, și nu în momentul primirii acestui sacrament.

Ministrul sacramentului euharistiei.

Ministrul sȳvirșitor pot fi numai preoții canonici, adecă episcopii și presbiterii, pentru-că numai cătră apostoli a ȳis Mântuitorul: „Acesta fa-

ceți întru amintirea mea". Ear ministru împărtășitor pot fi în casuri excepționale și diaconii (sinod. I. e-cum. can. 18), deși numai din însărcinarea episcopilor sau a presbiterilor, ear în casuri de necesitate pot să se împărtășescă și laicii singuri, fără alt ministru. Praxa bisericii ne arată, că creștinii vechi în călătorii lungi, în persecuțiuni luau cu sine sf. euharistie și se împărtășiau ei singuri.

(Va urma.)

Regele României în Rusia.

Ca privitori mai depărtați, abia numai din când în când putem și noi să înregistrăm câte unul din marile evenimente, ce se petrec în viața și în dezvoltarea fraților nostri din România. Fărte puține din țerile mai mici ale Europei se pot bucura ași de așa progrese frumoase în dezvoltarea lor, ca tinerul regat român, care, într'un timp relativ atât de scurt, a știut să se avânte la o bunăstare atât de însemnată pe toate terenele și la o vază așa de mare înaintea tuturor statelor europene.

Fără îndoială, că meritul cardinal în progresele ce România le face, este al înțeleptului rege Carol I, care dela urcarea sa pe tronul țerii toate puterile și aptitudinile sale numai spre binele și fericirea poporului 'și-le-a validat.

Evenimentul mai recent, de care România numai mândră pôte să fie în evoluțiunea dezvoltării sale, — este visita Regelui Carol la curtea imperială rusescă, în zilele 28—31 Iuliu n. a. c. și strălucita primire, ce cu acest privilegiu 'i-s'a făcut atât la Petersburg, cât și prețutindenea în drumul său pe pământul marelui imperiu al Țarului.

Drumul dela granița României, peste Bucovina, Galitia și Polonia-rusescă până la Petersburg, pentru Regele Carol, însoțit de Principele moștenitor Ferdinand și de suita sa, în care se aflau: ministrul-președinte Sturdza, generalul Vlădescu, colonelul Manu și dr. Teodori, locotenent-colonel Georgescu și maiorii Grațovschi și Demetrescu, — a fost o cale de triumf.

Dintre momentele mai însemnate din șirul festivităților date cu privilegiul acestei visite, înregistrăm aci următoarele:

Pe lângă primirea splendidă în Petersburg și pe lângă mulțimea de înalte visite, ce 'i-s'au făcut acolo Regelui român, de o deosebită importanță este prezentarea deputațiunii capitalei rusești, al cărei primar Leliov 'i-a oferit pâne și sare pe o tavă scumpă, agrăindu-l cu cuvintele:

„Majestate! Magistratul autonom al orașului Petersburg m'a însărcinat, a exprima înaintea Majestății Văstre cea mai viuă bucurie, pe care a pricinuit-o printre populațiunea din Petersburg șcirea, că M. Văstră și prințul moștenitor al M. Văstre, ați binevoit a onora cu visita-Vă orașul nostru. Urându-Vă binevenire, ca la oaspele dorit și scump, ne aducem aminte de lupta glorioasă pentru sfânta cruce, în care numele domnitorului român a devenit pentru noi drag și stimat ca numele luptătorului vitez pentru adevăr și credință, ca numele prietenului credincios și conluptătorul domnitorului nostru neuitat, Țarul-eliberator.“

Frânțul de gală, s'a dat la 29 Iuliu n. séra în onorul Suveranului român în palatul din Peterhoff, la care Țarul a pronunțat toastul următor, în limba franceză:

„Mulțumind M. Văstre pentru visita sa, ridic păharul meu în onorea sa. Beau de asemenea în sănătatea Majestății Sale Reginei, a A. S. R. prințului moștenitor și pentru prosperitatea României“.

La acest toast al Țarului, Majestatea Sa Regele Carol a răspuns, tot în limba franceză:

„Majestatea Văstră se-mi permită să-i exprim adâncă mea recunoștință pentru cuvintele sale grațioase, cât și pentru primirea așa de căldurosă și de cordială, ce a binevoit a-mi face, și de a-l asigura cât sunt de mișcat de atențiunile delicate, ce Majestatea Văstră a avut pentru mine. Amintirea șederii mele în Rusia va rămâne în tot-déuna gravată în inima mea, ca și aceea a fericitei epoce, când tineră mea armată a combătut pe câmpurile de bătăie dintre Dunăre și Balcani alături de viteza armată imperială, de care ași mă alipesc o nouă și prețioasă legătură, mulțumită bună-voinței Majestății Văstre. Unit cu țera mea în aceleași sentimente și într'o viae și sinceră dorință, ca visita mea pe lângă Majestatea Văstră să pôtă stabili cele mai bune raporturi și să contribue a astringe și mai mult încă relațiunile de amicitie cu puternicul său imperiu, fac urările cele mai calde pentru fericirea Majestății Văstre și aceea a casei imperiale, rugând providența să răspândescă toate bine-cuvântările Sale asupra Majestății Văstre și asupra credincioșilor lor supuși. Ridic păharul meu în sănătatea Majestății Văstre, a aceleia a Majestății Sale Impărătesei, precum și în sănătatea Augustei Văstre nume.“ — Trădescă Majestățile Lor“.

După toastul M. S. Impăratului, musica a cântat imnul românesc și după acela al M. S. Regelui, imnul rusesc.

Ca un al treilea moment înălțător și important a fost: *Revisita trupelor*, ținută în 30 Iuliu n. pe câmpia dela Țarskoe-Selo în prezența Țarului, a Țarinei Alexandra Feodorowna, a Reginei Greciei, a M. S. Regelui României și A. S. R. prințului Ferdinand și a tuturor membrilor familiei imperiale.

La această revistă au luat parte 66 batalioane și un pătrar: 43 escadrone, 14 Sotniaș de Cozaci à 5 batalioane și trei pătrare de artilerie cu 204 tunuri, în total un efectiv de 35,000 de ómeni, sub comanda marelui duce Wladimir.

După revistă, în onorea înaltului óspe s'a dat un dejun, la care Țarul a golit păharul în sănătatea Regelui Carol, care a răspuns prin următorul toast:

„Mulțamesc Majestății Văstre din adâncul inimii pentru bucuria ce mi-s'a pregătit, vedându-mă în mijlocul acelor escelente trupe, a căror neînfricată vitejie și neasămănată însuflețire, cari le-am condus la învingere, le-am admirat pe câmpul de luptă. Numele vitezelor regimente de gardă îmi sunt tot atât de adânc imprimate în memorie, ca și luptele, cari le-au împodobit stindardele cu noii lauri. Armata mea a fost mândră de faptul, că s'a luptat alătura cu o oștire, care posedă cele mai înalte calități militare. Ea nu și-a uitat aici când frăția de arme, și împărtășescă toate sentimentele mele, precum și căldurosele mele dorințe, ce le am față de viteza armată împărătescă, pentru ilustrii ei comandanți și în primul rînd pentru prețioasa sănătate și pentru o lungă și

glorioasă domnie a Majestății Văstre. Trăiească Majestatea Sa împăratul! Trăiească Majestatea Sa împărăteasa!

Despărțirea a fost cât se poate de călduroasă și plină de cordialitate. Dela Petersburg Regele Carol, împreună cu suita sa, a plecat la Moscova, unde a sosit în 1 August n. la amăzi și unde asemenea li-s'au făcut mari ovațiuni și o primire strălucită.

Aici marele duce Sergiu Alexandrovici a dat sêra în onorul Suveranului român și a suitei un mare prânz de gală, la care marele duce a ținut un toast plin de elogii la adresa vitêzului rege și a armatei române. Regele a rêspons în modul cel mai grațios și a beut în sănătatea Țarului.

A doua zi, în 2 August n., M. Sa Regele Carol, împreună cu suita sa, a plecat a casă în țera sa, unde a sosit eri, în 6 August n.

Protocolul

adunării despărțământului protopopesc Buteni, al reuniunii învățătorilor din protopopiatele aradane I-VII, ținută la 8 20 Iunie 1898 în comuna Monesa.

1. Conform programei publicate în convocare, membrii despărțământului întrunindu-se în biserica din loc, unde, după serviciul divin, celebrat de cătră Prea Onoratul Domn Constantin Gurban, protopop, au asistat la chemarea Duhului sânt și la ridicarea parastasului în memoria decedatului învățător din comuna Cil, Petru Popa.

2. Din biserică, membrii despărțământului, s'au întrunit la școla din loc, unde au ascultat examenul școlărilor, instruați de preotul învățător Terențiu Non.

3. Indată după examen se deschide ședința prin președintele despărțământului Nicolau Boscaiu. Cuvântul de deschidere ascultat cu mare atențiune, la propunerea conmembrului Vasiliu Suciș, se decide a se adneca la protocol și a se publica în fôia „Biserica și Școla” și „Tribuna Poporului”.

4. Tot președintele bineventeză pe Prea Onoratul Domn protopop Constantin Gurban și ca presidiu onorariu îl poftesce a ocupa locul de onore; apoi pre onorațiilor Cornel Lazar, preot în Almaș, Zaharia Milian, preot în Desna, Georgiu Draga, preot în Chertiș, Iacob Musca, învățător în Comlăuș; apoi pe Dômnelle Non, Milian, Draga, Lazar, Suciș, Novac, Cosma, Rafila, Hereșiu, Moldovan, Borza, Sida, Suciș, Ilica și pe Domnișorele: Milian, Musca, și Ileana Suciș. Bineventarea se primesce între urări de „sê trăescă”.

5. La propunerea conmembrului Vasiliu Suciș, adunarea exprimă regretele pentru môrtea conmembrului și fostului notar al despărțământului Petru Popa din Cil — prin sculare.

6. La propunerea presidiului se face alegerea de notar în locul decedatului Petru Popa. Se alege de atare cu aclamațiune Coneliu Novac, inv. în Almaș.

7. Urméză conferința didactică asupra examenului. La recercarea presidiului de a-și face membrii observările asupra celor esperiate sub decursul examenului, Vasiliu Suciș espune observările sale în următorele:

În general constată lipsa de disciplină; atât din întrebările puse de propunător, cât și din rêsponsurile elevilor, constată lipsa de metod; rêsponsuri scurte cu da! și ba! În privința materialului de propus nu s'a ținut cont de planul de învățământ, cu deosebire la obiectul religiunei, nepropunând nimic din testamentul nou.

Adunarea primesce observările făcute ca ale sale, și ca atari se decide a le trece la protocol.

Fiind timpul inaintat, ședința se redică, ér a doua

se anunță la ôrele patru după amăzi în sala de lectură dela scâlțile Monesei.

Ședința II.

8. Se constată numărul membrilor prezenți. La apelul nominal rêspond 31; absenți 14. Față de cei absenți neexcusați, adunarea decide a se arêta prin inspectorul cercual, Venerat. Consistoriu spre ulterioara deciderere.

9. Urméză raportul cassarului, bibliotecarului și controlorului. După ascultarea rapôrțelor, la propunerea presidiului se decide, ca, în loc de a se predă la o comisiune, sê se pertracteze fie-care în plenul ședinței.

10. La pertractarea raportului cassarului, se constată, că despărțământul nostru ar avé un capital de 138 fl. 68 cr.

Din acéstă sumă s'a procurat în numele despărțământului o cunună pe coșciugul repositului Petru Popa, fost notar al despărțământului, pentru ce se cere încuviințarea adunării.

Detrăgându-se suma spesată, rămân 129 fl. 18 cr., din care

a) în bani gata depuși la „Victoria“	36 fl. 18 cr.
b) în restanță la membrii despărț.	63 „ 50 „
c) în restanță la membrii eșiți din sinul despărț.	29 „ 50 „

Suma: 129 fl. 18 cr.

11. Cu privire la cererea de încuviințare din raportul cassarului, din considerare, că repositul Petru Popa de mai mulți ani a purtat agendele notariale ale despărțământului, deci ca un semn de regretare pentru môrtea lui și de recunoștință, adunarea încuviințeză suma spesată.

12. Referitor la restanțele membrilor, adunarea autorizează pe cassarul Vasiliu Suciș a căuta tôte mijlôcele pentru încassarea lor și în conțelegere cu biroul a descrie restanțele neincassavere.

13. Cu referință la banii depuși, președintele, pe baza rescriptului comitetului central de dtul 18 Dec. 1897, Nr. 216., face propunerea, ca aceia sê se investeze în opuri pedagogice pe sêma bibliotecii despărțământului. Aci se încinge o discuțiune mai lungă, la care iau parte conmembrii: Stefan Stan, Romul Bortoș, Terențiu Non și alții.

În urma acestei discuțiuni adunarea decide a se procura opuri pe sêma bibliotecii, spre care scop alege o comisiune de a combina asupra opurilor procurânde în persônele: preș. Nicolau Boșcaiu, Stefan Stan, Vas. Suciș, Terențiu Non și Romul Bortoș.

14. Din raportul bibliotecarului se constată, că biblioteca despărțământului dispune de 98 opuri în 109 tomuri. Tot cu acéstă ocaziune, bibliotecarul rapôrteză despre museul despărțământului, care dispune până acuma de 3 bucăți pêtră de fer, 32 bucăți de minerale vechi.

15. La pertractarea specială a raportului bibliotecarului conmembrul Stefan Stan propune, ér adunarea decide, ca pe viitor sê fie adneccate și conspectul opurilor și al împrumutătorilor spre cetire.

16. Controlorul rapôrteză, că a controlat atât registrele cassarului, cât și biblioteca, cu observarea, că multe dintre opuri stau prea mult timp la membrii respectivi, de alt-cum tôte le-a aflat în ordine și corectitate, și cere absolutor atât pentru sine, cât și pentru cassar și bibliotecar.

Adunarea, luând la cunoscință raportul controlorului, voteză absolutor respectivilor și mulțămiteză protocolară.

17. Urméză, conform programei, colectarea temelor restante. Președintele anunțând, că pentru anul acesta despărțământul nostru a primit pentru elaborare teme

nouă din „Gramatică și Stilistică“, cari încă trebuie distribuite la membri, deore-ce însă sunt între conmembri și atari, cari sunt în restanță cu temele deja primite, atrage atențiunea conmembrilor la respectarea datorințelor de membru și face apel pentru colectarea temelor.

18. La apelul președintelui, prezintă teme membrii: Dimitrie Stoian și Ilie Comea. Pentru cei-ce nu le-au prezentat, președintele propune și adunarea decide: a se da termin de o lună, după expirarea căruia cei neglijenți să se arate la locurile competente.

19. Conmembrul Vasiliu Suciu cetesce disertațiunea sa despre „Disciplina școlară“, care, ascultată fiind cu plăcere, se decide a se adneca la protocol, exprimându-i-se mulțămită protocolară.

20. Președintele prezintă cercularul comitetului central, referitor la executarea concluderilor aduse în adunarea generală.

După cetirea cercularului menționat, se ia la desbateră punct d; punct din acela:

P. I. Referitor la distribuirea temelor pentru anul acesta, se conrede biroului; ér referitor la elaborarea temelor restante, luându se conclud mai înainte, se trece mai departe.

Referitor la p. II. pentru recomandarea și criticarea abedarului învătăătorilor asociați: I. Moldovan și soții, se cetesce p. 2 din protocolul adunării ultime, ținută în Cil, când s'a recomandat și supus la critică minuțioasă respectivul abedar, — adunarea și de astădată se identifică cu decisul adus atunci, prin care s'a declarat „de unicul de folosit în tôte școlele de pe teritorul reuniunii din despartământul protopopesc Buteni“.

Punctele III., IV., V. și VI. fiind eshauriate, se iau la cunoștință.

La p. VII. despre consemnarea învătăătorilor cunoșcători de note, la apelul presiului se arată: Nicolau Boșcaiu, V. Suciu, P. Perva și Stefan Herețiu.

P. VIII. referitor la protocolul adunării generale, se ia la cunoștință.

În privința propunerilor din disertațiunea Dlui I. Moldovan, nefiind protocolul cu cuprinsul acelei disertațiuni distribuit, adunarea ține în suspens pronunțarea asupra lor, până laprocsima adunare.

Punctul X. și XI. se iau la cunoștință.

21. Președintele conform p. 12. din programă dă cetire p. 8 din protocolul adunării ținută în Cil, care punct se referesce la epistola Dlui Arcadiu Căcinea, director dominial din Cil. Punctul respectiv e de următorul cuprins: „Prea On. Dn protopresbiter Constantin Gurban prezintă un galben însoțit de o scrisore dela Dl Arcadiu Căcinea de următorul cuprins: „Reverendissime Dle! Vădend că la adunarea reuniunii tractuale se cetesce și disertațiuni, vin a Vă presenta un galben ca premiu acelei disertațiuni, care va fi mai bună din trecut. De se pôte sē-l dea acelu, care a scris mai bine monografia comunei unde s'ar afla învătătorul. Cu deosebită stimă: A. Căcinea m. p. Cil, 20 Sept. 1897,“ — adunarea luând la cunoștință, exprimă mulțămită donatoriului Dlui A. Căcinea, ér în privința premiului decide, ca acela să se susțină ca concurs pentru cea mai bună monografie a comunei respectivului concurrent dintre membri. Terminul de concurs expiră laprocsima adunare.“

Conform acestui decis, președintele anunță, că a intrat până acuma monografia comunei Almaș, descrișă de învătătorul Georgiu Dirlea. Cu acéstă ocaziune mai presintă înv. Petru Perva monografia comunei Buteni, descrișă de DSa.

Pentru decernarea acelu premiu, adunarea decide a se preda aceste monografii comisiunii alese deja spre combinarea opurilor procurându pentru bibliotecă, care

comisiune după censurarea acelor monografii, va avé să vină cu propunere meritorială laprocsima adunare.

22. Urméză propuneri și interpelări. În legătură cu decisul din p. precedent, președintele făcend menționare de concludul luat în adunarea din 1895, ținută la 13/25 Iunie, în comuna Ravna referitor la premiile de 15, respective 7 corône pentru cele mai bune două monografii, făcute de membri, propune și adunarea decide a se susținé și pe viitor separat de premiul Dlui A. Căcinea.

23. Pentru arangiarea pregătirilor pentru primirea adunării generale, ținendă în anul viitor în comuna Moneșea, președintele propune a se alege un comitet, ér adunarea la propunerea membrului Romul Bortoș alege pe lângă birou pe membrii din apropiere.

24. Cu privire la loculprocsime adunării se designéză comuna Șebiș, ér timpul se conrede a-l defige biroul.

25. Pentru autenticarea protocolului se alege o comisiune în persônele Georgiu Dirlea, V. Suciu și P. Șeviciu.

26. Eshauriându-se programa, președintele exprimă mulțămită Prea On. Dn. Protopop Constantin Gurban pentru interesul manifestat și de astădată față de reuniunea noastră, concluderând cu sfaturile DSale, ca întotdeauna și acuma, onorându-ne cu prezența sub tot decursul adunării. Tot-odată mulțameșce și Dlor onorațorii și Stimb. Dne, cari au binevoit a ne onora cu prezența Dlor; de asemenea și membrilor pentru interesul manifestat la tractarea agendelor acestei adunării. Mulțămirile președintelui adunarea le înșoșesce cu urări de „să trăescă,“ și după acéstă dechiară ședința adunării de închisă.

27. Conmembrul Romul Portoș exprimă mulțămită președintelui Nicolau Boșcaiu pentru buna conducere a agendelor, de asemenea biroului, ér adunarea se asociéză la acéstă cu urări de „să trăescă“.

D. c. m. s.

Nicolau Boșcaiu, m. p.   Corneliu Novac, m. p.
președinte.   notar.

Acest protocol s'a cetit și autenticat:

Almaș, la 15/27 Iunie 1898.

Georgiu Dirlea, m. p.   Vasiliu Suciu, m. p.
Petru Șeviciu m. p.

D I V E R S E.

* *Prea Sântia Sa* dl Episcop diecesan Ioan Mețian s'a rentors acasă dela băile din Grăfenberg.

† *Principele Bismarck*, cel mai mare politician al veacului nostru, creatorul marelui imperiu german unitar, „cancelarul de fer,“ al cărui cuvânt și voință — multă vreme au fost decidătore în întregă diplomația Europei, — a réposat în 30 Iuliu n. nopțea în castelul său din Friedrichsruhe, în etate de 83 de ani.

† *Necrolog*. O tristă veste ne comunică Părintele Ioan Munteanu din Buhani: — despre mórtea vrednicului preot *Ioan Sabău* din parochia Buhani, întâmplată Luna trecută în urma unui scurt, dar' greu morb de stomach, în etate de 43 de ani și 'n al 20 lea an al preoției. Osémintele regretatului sedesat au fost aședate spre vecinică odihnă Mercuri, în 22 Iuliu st. v. a. c., în cimiteriul de acolo, cu pompă demnă. Serviciul funebral a fost săvirșit de Părintele protopresbiter Constantin Gurbanu, asistat de 11 preoți, 8 învătători și de un mare număr de credincioși din vr'ò 15 parochii, parte din protopopiatul Buteni, parte din tractul Vașcoului.

Cuvântarea funebrală, potrivită și instructivă, a fost rostită de părintele protopop Gurbanu, storcând lacrimi din ochii asistenților. Defunctul lasă în urma sa pe văduva preotăasă cu 3 orfani minoreni și un considerabil număr de consăngeni. — Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată!

Direcțiunea „Asociațiunii naționale aradane pentru cultura poporului român.“

Concurs.

Asociațiunea aradană oferă :

I. 2 stipendii anuale, à 75 fl. pentru doi sodali români, cari vor să-și perfecționeze în străinătate cunoștințele în ramul lor de meserie ;

II. 4 stipendii anuale, à 20 fl. pentru patru tineri români, cari ar dori să învețe cutare ram de industrie ;

III. 2 stipendii unuale, à 60 fl. pentru 2 tineri români, absoluți de 4 clase gimnasiale, reale ori civile, cari în decurs de 4 ani ar voi să absolva în Arad școala industrială de sculptură în lemn și metal („fa-és fémipariskola“) ;

IV. 1 stipendiu anual de 50. fl. pentru un tiner român, care ar dori să absolva școala economică inferioară în Ciacova, în S.-Miclăușul-mare ori în alt loc.

Recurenții au să-și ajusteze recursurile lor cu atestat școlar și apoi până în 3/15 August a. c. să le trimită dlui Petru Truția, directorul Asociațiunii, în Arad, (József főherceg-ut 8 sz. II. emelet).

Arad, din ședința direcțiunii, ținută în 10/22 Iulie, 1898.

Ioan Petrovițiu,
secretar substituit.

Petru Truția,
director.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de învățător din comuna Labășinț, prin această se scrie concurs, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școala.“

Emolumintele sunt : a) în bani gata 281 fl. ; b) 16 metri de lemne, din care se încăldește și școala ; c) Livadă de 4 jughere ; d) quartir liber constător din 2 chilii, cuină ; e) o grădină intravilană de 600□, și una extravilană de 400□ ; f) pentru conferință și scripturistică 8 fl.

Recurenții pentru acest post învățătoresc sunt avisați, ca recursurile lor, ajustate cu documentele legale recerute și adresate comitetului paroch. din Labășinț, să le subșternă Prea On. Domn protopop și inspector școlar Voicu Hamsea în Lipova (B.-Lippa), comitatul Timiș, — până la terminul sus-espuse, și a se presenta în vr'o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Labășinț, în 9/21 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

În conșlegere cu mine : VOICU HAMSEA, m. p. prot. inspector școlar.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii de învățătoare la școala de fete din Utvin (ppresbiteratul Timișorii) se scrie concurs, cu termin de recurgere până în 27 August n. a. c.

Emolumentele anuale sunt : a) în bani gata 150 fl. ; b) pentru lemne 30 fl. ; c) 20 chible gr. (à 3 fl.) = 60 fl. ; d) 4 jughere de pământ = 70 fl. ; e) pentru scripturistică și conferință 10 fl. ; f) cortel liber cu grădină de legume.

Dela recurente, pe lângă ovalificația prescrișă de lege, se recere încă a instrua elevule și în cântarea bisericăscă. Recursurile sunt a se trimitte P. O. Domn Dr. Tr. Putici ppresbiter în Timișoara (Fabric). Reflectantele vor

avé să se presente în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântarea bisericăscă.

Dat din ședința com. par., ținută în Utvin, la 22 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb : Dr. TR. PUTICI, m. p. insp. școl.

—□—

Se scrie concurs pentru deplinirea stațiunii învățătoresci la școala confesională română greco-orientală din comuna Repsig, cu termin de alegere la 9/21 August a. c.

Emolumintele la această stațiune sunt : a) Bani gata anualminte 300 fl. ; b) Quartir și folosința grădinei intravilane ; c) Lemne de foc, din care e a se încălđi și școala, anualminte 10 stângeni aduși în curtea școlei ; d) Are drept pe imașul comunei a-și ține 8 vite ; e) La conferințele anuale învățătoresci diurn de 10 fl. ; f) Pentru scripturistica școlară anualminte 6 fl. ; g) Ca și cantor la mort mare 50 cr., la mort mic, unde va fi poftit, 20 cr. ; h) Pentru curatoratul școlei se va îngrijii comuna parochială.

Recurenții vor documenta ovalificațiunea lor, că cel puțin : a) Au sêvrșit 2 clase gimnasiale, civile sau reale, b) Absolvarea preparandiei în ori-care institut român greco-oriental public, c) Cu estras de botez că e român greco-oriental, d) De-a fost încă învățătoriu public ori privat cu document de purtare bună. e) Alesul învățător va fi și cantor ordinar al sntei biserici ; se așteptă dela învățătoriu ales, ca să-și compună cor vocal și să-l conducă.

Recurenții își vor întocmi în modul espus recursurile și, adresate comitetului parochial, le vor trimitte P. On. Domn protopresbiter Constantin Gurban, ca și inspector cercual, în timp legal, în Boros-lenő.

Sunt poftiți recurenții în timp legal a se presenta în ore-care și de Duminecă sau sârbătoare la sfta biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Se însamnă, că alesul învățătoriu, după-ce va servfi 2 ani cu vrednicie, va primi din partea comunei parochiale atestat pentru a se puté întârf definitiv în stațiunea sa învățătorescă din loc.

Repsig, la 14/26 Iunie 1898.

Simeon Cornea, m. p.
par. și preș. com. par.

Simeon Popa, m. p.
not. com. par.

În conșlegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu dela clasa 1—3 a școlei gr. or. române din Ienopolea (Ineu) cu salariu anual de 300 fl., pentru 10 stângini de lemne 60 fl. ; pentru curatorat 15 fl. ; pentru conferințe 10 fl. ; și pentru scripturistica 6 fl. prin această se scrie concurs cu termin de alegere la 16/28 August a. c., până când recurenții ovalificați vor avé a se presenta vre-odată în biserică, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Ienopolea, la 9/21 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

În conșlegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorescă din Govojdia, cu salariu anual în bani 120 fl. ; 8 stângini de lemne, 10 șinice bucate, 10 fl. venite cantorale, quartir natural cu grădină bună de legume, prin această se scrie concurs cu termin de alegere la 29 August, până când recurenții se vor presenta la biserică din loc, spre a-și face cunoștință cu alegătorii.

Govojdia, la 17 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

În conșlegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățătoriu devenit vacant din comuna **Bodrogul-vechiu**, cu termin de alegere **Duminecă în 9/21 August a. c.**

Emolumintele : In bani gata numerari 300 fl., cuartir acomodat și 2 grădini pentru legume. Pentru toate celelalte trebuințe școlare se îngrijește comitetul parochial. Reflectanții, au a-și trimite recursele P. O. Domn Dr. Traian Putici, protopop în Timișoara. Conducătorii de cor vocal vor fi preferiți, ear pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, au să se presente în vre-o Duminecă sau sârbătore, în S-ta monastire Hodoș-Bodrog.

Monastirea Hodoș-Bodrog, 30 Iunie, 1898.

În numele comitetului parochial

Archip Munteanu,

președinte.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățătoriu devenit vacant din comuna **Bodrogul-nou**, cu termin de alegere **Duminecă în 9/21 August a. c.**

Emolumintele : în bani gata numerari 300 fl. v. a. ; cuartir acomodat și grădină pentru legume. Pentru toate celelalte trebuințe se îngrijește comitetul parochial. Reflectanții au a-și trimite recursele P. O. Domn Dr. Traian Putici, protopop în Timișoara, ear pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, au a se arăta în vr'o Duminecă în sf. monastire Hodoș-Bodrog.

Monastirea Hodoș-Bodrog, 5 Iulie 1898.

Pentru comitetul parochial :

Archip Munteanu,

președinte.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățatoresci din **Inand**, protopopiatul Tincea, comitatul Bihor, cu termin de alegere **16/28 August 1898**, pe lângă dotațiunea : în bani gata 100 fl., 11 jug. pământ în preț de 105 fl. ; 10 cubule cereale, parte grâu, parte cucuruz ; pentru lemne, din care se va încălzi școala, 25 fl. ; cuartir liber cu grădină mare 20 fl. De tot : 300 fl.

Recurenții vor avé a se presenta în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, ér recursele vor avé a-le adresa comit. parochial și a le trimite subscrisului în Méhkerek u. p. Kőtegyám, cel mult cu 8 zile nainte de alegere.

Inand, 3 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : **NICOLAE ROCSIN**, m. p. prot. insp. de școle.

—□—

Din lipsa de recurenți se escrie de nou concurs pentru îndeplinirea postului învățatoresc la școala mixtă (cl. I.) din **Toracul-mic**, com. Torontal, cu termin de alegere în **30 de zile** după prima publicare în fôia „Biserica și Școala“.

Emolumintele anuale sunt : a) în bani 220 fl. v. a. ; b) 48 fl. pentru încăldmânt, din care se va încălzi și școala ; c) 15 fl. pentru conferințele inv., dacă va participa ; d) 32 fl. pentru un juger de pământ ; e) 20 chible de grâu ; f) 40 fl. ca relut pentru cuartir, până-ce comuna bisericescă îl va face în natură ; g) o grădină estravilană de 400° și una intravilană de 120°.

Concurenții au să-și subșternă recursele cuviincios ajustate cu toate documentele prescrișe de legea școlastică, P. O. D. ppresbiter Paul Miulescu în N.-Komlos, com. Torontal, până la încheierea concursului și a se presenta în atare Duminecă ori sârbătore în s-ta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, având alesul învățător a îndeplini și funcțiunea de cantor.

Se observă, că acela dintre candidați, care va dovedi aptitudinea întru a instrua și conduce corul vocal în quartet esistent, va primi din lada s-tei biserici o remunerațiune anuală de 30 fl. v. a. și din toate venitele corului jumătate.

Din ședința com. par. din Toracul-mic, ținută la 5/17 Iulie 1898.

V. Petrovicu,

paroch, președinte.

Petru Mihaiu,

inv. și not. com. par.

În conțelegere cu mine : **PAUL MIULESCU**, m. p. protopresb. insp școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățatoresci din **Berechlu**, protopopiatul Tincea, comitatul Bihor, cu termin de alegere pe ziua **16/28 August 1898** pe lângă dotațiune de 350 fl. bani numerari și cvartir liber, și pentru încălditul școlii 2 metri de lemne ; alesul va fi totodată și cantor la biserică și în toate funcțiunile bisericesci, pentru cari funcțiuni i-se vor solvi stolele îndatinate.

Se observă că alesul pentru 250 fl. pôte lua în folosință pământul învățatoresc 13 jug. catastr. 810 □ care folosindu-l, va mai avé 100 fl. v. a.

Recurenții au a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică să-și arete desteritatea în cântări și tipic, ér recursele, adresate comitetului parochial, să le subșternă subscrisului, cu 8 zile mai nainte de alegere, — în Méhkerek u. p. Kőte-Gyám.

Berechlu, 11/23 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : **NICOLAE ROCSIN**, prot. insp. de școle.

—□—

Se escrie concurs pe stațiunile învățatoresci din comunele următoare din protopresbiteratul **Orăzii-mari** :

1) **M.-Lazuri** cu filia P.-Carand, cu termin de alegere pe **19/31 Aug. 1898**.

Emolumintele sunt : În baii numerari 300 fl., apoi cortel cu grădină $\frac{1}{4}$ jug., precum și stolele cantorali dela funcțiunile obveninde.

2) **Sentelec** cu termin de alegere pe **19/31 Aug. 1898**. Emolumintele sunt : În bani numerari dela 95 numere de case câte 2 fl. = 190 fl. ; dela 95 numere de case câte $\frac{1}{3}$ măsură bucate = 47 fl. 50 cr. ; 16 jug. pământ arătoriu și fênaș = 30 fl. ; lemne de încăldit 25 fl. ; venite cantorale 10 fl. ; cortel și intravilanul școlariu 15 fl. Suma 317 fl. 50 cr.

3) **Bucuroie** cu termin de alegere pe **20 Aug. (1 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt : În bani numerari 300 fl., cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug și stolele cantorali dela funcțiunile obveninde.

4) **Cotiglet** cu termin de alegere pe **20 Aug. (1 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt : În bani numerari 300 fl., cortel și intravilan de $\frac{1}{4}$ jug., precum și stolele cantorali dela funcțiunile obveninde.

5) **Apateul-rom.** cu termin de alegere pe **21 Aug. (2 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt : 300 fl. în bani numerari, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorali dela funcțiunile obveninde.

6) **Păușa** cu termin de alegere pe **21 Aug. (2 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt : 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorali dela funcțiunile obveninde.

7) **F.-Oșorheiu** cu termin de alegere pe **22 Aug. (3 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt : 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorali dela funcțiunile obveninde.

8) **Chiraleu** cu termin de alegere pe **23 Aug. (4 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt: 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug., precum și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

9) **Chișlaz** cu termin de alegere pe **23 Aug. (4 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt: 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

10. **Varviz** cu termin de alegere pe **24 Aug. (5 Sept.) 1898**. Emolumintele sunt: în bani numerari 300 fl., cortel cu grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

Doritorii de a ocupa vre-una dintre stațiunile acestea sunt avisați: recursurile provădate cu toate documentele prescise, și adresate respectivului comitet parochial a-le trimite subsemnatului cel puțin cu 3 zile înainte de terminul de alegere, — având până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din comuna la care competă, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetele parochiali.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. prot. insp. școl.

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățător la școala de fete gr. or. română din comuna **Chitighaz** (Kétegyháza, diecesa Aradului, protopopiatul Chișineului, comitatul Békés), se escrie concurs cu termin de alegere pe **16/28 August 1898**.

Emolumintele anuale sunt: a) în bani gata 300 fl. v. a., solvinți în rate lunare anticipative; b) $4\frac{1}{2}$ stângeni metrice de lemne din cari este a se încălzi și sala de învățământ; c) quartir liber cu 2 chilii, culină, cămară, și grădină de legumi; d) pentru participarea la toate conferințele 6 fl. v. a.; e) pentru scripturastică 3 fl. 33 cr. — Despre famulație se va îngriji epitropia școlară.

Recursurile ajustate conform presciselor Stat. org. și §-lui 6 art. XVIII din 1879, provădate și cu atestat de conduită dela comitetul parochial și antistia comună — adresate comitetului parochial din Chitighaz, sunt a se trimite până la 13/25 August 1898 — Preaonoratului Domn Dr. Ioan Trailescu, protopop și inspector cerc. de școle în Kisjenő, având recurențele și până la alegere a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la s. biserică, spre a-și arăta poporului

Se observă, că aleasă învățătoră numai după expirarea unui an de probă se va recomanda Ven. Consistoriu spre întărire, se înțelege, de va dovedi diligență, sporiu și purtare morală bună, la din contră stațiunea se va dechiara de vacantă.

Aleasă învățătoră e deobligată a se prezenta la s. biserică în toate Duminecile și sârbătorile de preste an, ca să supravegheze asupra elevelor.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parochial din Chitighaz, ținută la 13/25 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **Dr. IOAN TRAILESCU**, m. p. protopop și inspect. cerc. de școle.

Se deschide concurs pe vacanta stațiune învățătorăscă din comuna **Chertiș** (protop: Buteni, diecesa Arad) cu termin de alegere la **26 Iuliu a. c. st. v.**, până când recurenții a se-și susțină recursurile instruite conform presciselor legii de învățământ Prea Onoratului domn protopresbiter și inspector cerc. de școle în Buteni (N.-Butyin) și a se prezenta în sta biserică din Chertiș, pentru a se face cunoscut poporului.

Emolumintele începate cu această stațiune sunt: 1) 160 fl., ăis unasutășesedecei floreni val. austr.; 2) 14 șinice bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz, prețuite în 84 fl. v. a.; 3) 4 stângeni de lemne pentru învățător, prețuiți în 24 fl. v. a.; 4) venite cantorală 16 fl. v. a.; 5) pentru scripturastică și participare la reuniune 10 fl.; 6) pentru curatorat 6 fl., quartir liber și grădină de legumi.

NB. La cas, când alegândul învățător, după un an de probă, va documenta diligență și progres în ale învățământului, i-se pune în prospect îmbunătățirea salariului. Chertiș, la 24 Iunie (6 Iuliu) 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **CONSTANTIN GURBAN**, m. p. prot.

Pentru vacanta stațiune învățătorăscă din **Sacadat**, cercul inspectorat Pesteș, se escrie concurs cu termin de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 200 fl. v. a. solviți în rate treilunare; 2) pământul învățătoresc estimat la 100 fl.; 3) Stolele cantorală usuat, precum: dela înmormântare mare 1 fl., dela mică 50 cr., dela cununie 20 cr., quartir liber și grădină.

Doritorii de-a ocupa această stațiune sunt avisați a-și trimite petițiunile lor instruite cu documentele recerute, adresate comitetului parochial, pe calea subscrișului protopresbiter în Lugașul-de-sus p. u. Eled — și a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare la Sf. biserică, pentru a se face cunoscut poporului.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu **TEODOR FILIP**, m. p. protop. insp. cerc. de școle.

Pentru vacanta stațiune învățătorăscă din comuna **Sarand**, cercul inspectorat Pesteș, — se escrie concurs cu termin de alegere **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 300 fl. v. a.; 2) stolele cantorală usuat, quartir liber și grădină; 3) lemne pentru încălzitul școlei, câte vor trebui.

Cei-ce doresc a ocupa această stațiune au a-și trimite petițiunile lor provădate cu documentele necesare, adresate Comitetului parochial pe calea subscrișului în Lugașul-de-sus p. u. Eled și a se prezenta în vre-o Duminică la Sf. biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TEODOR FILIP**, m. p. protop. insp. cerc. de școle.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

În temeiul rezoluțiunei Ven. Consistoriu eparchial dto **30 Maiu a. c. Nrii 2685 și 2952** prin acesta se escrie concurs de licitațiune minuendă pe tru sculptarea iconostasului din sf. biserică din **Cerneteaz** cu prețul de 1350 fl.; și pentru pingarea și aurirea aceluia cu prețul de 4000 fl.

Reflectanții pot afla planurile și preliminariele de spese la oficiul parochial de acolo. Nainte de începerea licitațiunei vor avé să depună vadiu de 10%. Vor fi preferiți acei reflectanți, cari vor oferi mai multă garanță și vor proba că sunt demni de totă încrederea.

Licitațiunea se va ține în **3/15 August a. c.** la 9 ore a. m. în școala confesională.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Cerneteaz, la 5/17 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

Cu consensul preb. **Dr. TR. PUTICI** m. p.